

Γράμμα του Προκαθημένου της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας προς τον Παναγιώτατο Πατριάρχη Βαρθολομαίο εξαιτίας των αντικανονικών ενεργειών, τις οποίες το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως επιχειρεί στην Ουκρανία

Σε απάντηση προς το Γράμμα του Παναγιωτάτου Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαίου, όπου ενημέρωσε για την "αποκατάσταση" των Ουκρανών σχισματικών και την "άρση ισχύος" του με περισσότερα από 300 χρόνια ιστορίας εγγράφου, το οποίο παραχωρούσε την Ιερά Μητρόπολη Κιέβου υπό τη δικαιοδοσία του Πατριαρχείου Μόσχας, τη διεξαγωγή στο Κίεβο της "κληρικολαϊκής συνελεύσεως", την αποδοχή στην κοινωνία των μη κανονικών οντοτήτων καθώς και την πρόθεση στις επόμενες ημέρες να εκχωρήσει "αυτοκεφαλία" στη συγκροτηθείσα από την έν λόγω συνέλευση κοινότητα, ο Αγιώτατος Πατριάρχης Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κύριλλος **απέστειλε Γράμμα**, όπου εξέφρασε το βαθύ πόνο, την απορία και την αγανάκτησή του εξαιτίας των αντικανονικών ενεργειών του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΝ

Παναγιώτατε,

Μετὰ πόνου βαθέος, ἀπορίας καὶ ἀγανακτήσεως ἐμελέτησα τὸ Γράμμα Ὑμῶν, δι' οὗ φέρνετε εἰς γνῶσιν μου τὰς τελευταίας ἐνεργείας τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας: τὴν ἔνταξιν εἰς τὴν μετ' αὐτῆς κοινωνίαν τῶν μὴ κανονικῶν κοινοτήτων τῆς Οὐκρανίας, τὴν «ἀνάκλησιν» τοῦ Γράμματος τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Διονυσίου Δ', δι' οὗ ἡ Ἱερά Μητρόπολις Κιέβου ὑπετάσσετο ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, τὴν σύγκλησιν ἐν Κιέβῳ «τοπικῆς κληρικολαϊκῆς συνόδου» συμμετοχῇ τῶν μὴ κανονικῶν ὄντοτήτων, ἃς ἐδέξασθε εἰς τὴν μεθ' Ὑμῶν κοινωνίαν, τὴν ἀνάδειξιν ὑπὸ τούτων τοῦ «προκαθημένου τῆς νέας αὐτοκεφάλου ἐκκλησίας τῆς Οὐκρανίας», τὴν πρόθεσιν χορηγήσεως, κατὰ τὰς ἐπομένας ἡμέρας, τοῦ καθεστῶτος αὐτοκεφάλου Τοπικῆς Ἐκκλησίας τῆ ἰδρυθείσης ὑφ' Ὑμῶν κοινότητι.

Ἡ μὲν ἐπανάνωσις τῶν σχισματικῶν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας θά ἦτο μεγάλη χαρὰ τόσον διὰ τοὺς Ὀρθοδόξους τῆς Οὐκρανίας, ὅσον καὶ διὰ σύμπασαν τὴν Ὀρθοδοξίαν, πραγματοποιηθησομένης ταύτης κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ κανονικοῦ δικαίου, ἐν πνεύματι εἰρήνης καὶ ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Ἡ δὲ σημερινὴ πολιτικοποιημένη διαδικασία ὑποχρεωτικῆς ἐνώσεως μακρὰν ἀπέχει τῶν ἀρχῶν καὶ τοῦ πνεύματος τῶν ἱερῶν κανόνων. Συμπορεύεται μὲ τεραστίαν ἐπισώρευσιν ψεύδους, ἐνῶ τώρα πλέον καὶ μὲ βίαν κατὰ τῆς τῶ ὄντι Οὐκρανικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Αὐτὴ αὕτη εἶναι ἡ Ἐκκλησία τῶν ἑκατομμυρίων Οὐκρανῶν πιστῶν, τὴν ὁποίαν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς θητείας Ὑμῶν μέχρι προσφάτως ἀνεγνωρίζετε ὡς κανονικὴν, τώρα δὲ κάνετε πῶς δὲν ὑπάρχει καὶ ὑπάρχουν μόνον ἐπιμέρους ἐπαρχαίαι τινες, αἱ ὁποῖαι ἐπανῆλθον ὑπὸ τὸ Ὑμέτερον ὠμοφύριον.

Οἱ συμβουλάτορες ὑμῶν διεβεβαίουν Ὑμᾶς ὅτι ἡ ἱεραρχία τῆς Οὐκρανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δῆθεν ἦτο πρόθυμος νά ὑποστηρίξη τὸ πολιτικὸν σχέδιον τῶν Κιεβινῶν ἀρχῶν, δῆθεν ἡ σεβαστὴ μερίς, τουτέστιν δεκάδες κανονικοὶ ἐπίσκοποι, μόνον τὴν εὐλογίαν Ὑμῶν ἀνέμενον διὰ νά ἐγκαταλείψουν τὴν οἰκείαν αὐτῶν Ἐκκλησίαν. Πολλάκις προειδοποίησα Ὑμᾶς ὅτι παραπλανοῦν Ὑμᾶς. Τώρα πλέον δύνασθε νά βεβαιωθεῖτε τοῦτο ἰδίως ὀφθαλμοῖς.

Εἰς τὴν λεγομένην «τοπικὴν κληρικολαϊκὴν σύνοδον», τὴν ὁποίαν Ἔσεῖς συνεκαλέσατε, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς τρόικας, τῆς συγκροτηθείσης ἐκ τοῦ ἀντιπροσώπου Ὑμῶν, τοῦ αὐτοκλήτου «πατριάρχου» (ἐπονομαζομένου πλέον «ἐπίτιμος») καὶ τοῦ κοσμικοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Οὐκρανικῆς Πολιτείας, παρέστησαν μόνον δύο ἐκ τῶν 90 ἐπισκόπων τῆς Οὐκρανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἐκεῖνο, ὅπερ ὀνομάζετε «τοπικὴν κληρικολαϊκὴν σύνοδον», κατέληξεν εἰς συνέλευσιν σχισματικῶν ὑπὸ τὴν κάλυψιν τοῦ ὀνόματος τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Τί εἶναι, εἰ μὴ ἡ νομιμοποίησις τοῦ Οὐκρανικοῦ σχίσματος, τὴν ὁποίαν ἐδεσμεύθητε δημοσίως νά μὴν ἐπιτρέψετε;

Εἰς τὰς ἀποφάσεις Ὑμῶν ἐπικαλεῖσθε τὴν βούλησιν τοῦ Ὁρθοδόξου λαοῦ τῆς Οὐκρανίας, ὁ ὁποῖος δῆθεν ζητεῖ τὴν παρέμβασιν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ ὅμως, ἡ βούλησις τῆς συντριπτικῆς πλειονοψηφίας τῶν κληρικῶν καὶ τῶν πιστῶν, τῶν τῶ ὄντι ἐκκλησιαστικῶν ἀνθρώπων τῆς Οὐκρανίας, ἦτο ἐκείνη, ἣτις παρεκίνησε τοὺς ἐπισκόπους τῆς Οὐκρανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας νά μὴν ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς Ὑμετέρας προσκλήσεις καὶ νά δηλώσουν ἀποχὴν ἐκ τῆς οὕτως λεγομένης «ἐνωτικῆς συνόδου» τοῦ Οὐκρανικοῦ σχίσματος.

Ἐκ τῶν δύο μνημονευθέντων ὑφ' Ὑμῶν ἐπισκόπων τῆς Οὐκρανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, οὓς, εἰς παράβασιν κανόνων, ἐνετάξατε εἰς τὴν δικαιοδοσίαν Ὑμῶν, εἶς μόνον ἦτο ἐπαρχιοῦχος. Καὶ ὅμως, οὔτε ὁ εὐαγὴς κληρὸς, ἀλλὰ οὔτε καὶ τὸ ποιμνιον τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ, ἠσπάσθησαν τὰς ἐνεργείας αὐτοῦ. Τοῦ μητροπολίτου Συμεῶν καθυποβληθέντος εὐλόγως τῇ ποινῇ τῆς ἀργίας ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Οὐκρανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, πάσαι αἱ Ἱεραὶ Μοναὶ καὶ ἡ συντριπτικὴ πλειονοψηφία τῶν ἐνοριῶν, μετὰ τῶν οἰκείων αὐτῶν κληρικῶν, ἔμειναν ὑποτεταγμένοι τῷ νέῳ κανονικῷ ἀρχιεπισκόπῳ Βίνιτσα καὶ Μπαρ Βαρσανουφίω. Ἐπὶ τοῦ παρόντος, αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ μὲ βίαν ἀπειλοῦν τοὺς ἱερεῖς, τῶν κληρικῶν, τῶν μοναζόντων καὶ τῶν λαϊκῶν μὴ ἐπιθυμούντων κοινωνίαν μὲ ἀρχιερέα, ὅστις πρόδωσεν τούτους καὶ τὴν Ἐκκλησίαν.

Ὁ μνημονευθεὶς ὑφ' Ὑμῶν μητροπολίτης Ἀλέξανδρος, καὶ οὗτος καθυποβληθεὶς τῇ ποινῇ ἀργίας ὑπὸ τῆς ἐν Κιέβῳ Συνόδου, εἶχε ὑπὸ τοῦτον ἓνα Ναὸν: ἐντὸς κοινότητος αὐτοῦ ἀνέκυψε διένεξις, ἐνῶ οἱ πλεῖστοι δε κληρικοὶ τοῦ Ναοῦ ἀπέφυγον τὴν συλλειτουργίαν μετὰ τοῦ ἀποσχισθέντος ἀρχιερέως.

Ἡ ἀπόφασις ἀρχῆς τῶν ἱεραρχῶν τῆς Οὐκρανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας νά ἀπόσχουν τῆς συγκληθείσης ὑφ' Ὑμῶν ψευδοσυνόδου δὲν ἐξηγεῖται διὰ τῆς ἀνυπάρκτου «πίεσεως τῆς Μόσχας», ὅπερ θὰ ἦτο μάλιστα ἀδύνατον ὑπὸ τὰς κρατούσας πολιτικὰς συνθήκας, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐνότητος μεταξὺ τῶν ἱεραρχῶν καὶ τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τῶν πιστῶν. Ἡ τοιαύτη ἐνότης δὲν φοβεῖται οὔτε τὴν κατάφωρον ἀνάμειξιν τῶν ἀρχῶν τῆς Οὐκρανίας εἰς τὸν ἐσωτερικὸν βίον, ἀλλὰ οὔτε τὴν πολλαπλασίως αὐξηθεῖσαν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας κρατικὴν πίεσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Δὲν διαλύεται καὶ μὲ μία μονοκοδυλιά.

Διὰ τοῦ Ὑμετέρου Γράμματος ἐπιχειρεῖτε ἀναθεώρησιν τῆς ἐννοίας τοῦ σώματος κειμένων, τῶν ὑπογραφέντων τὸ ἔτος 1686 ὑπὸ τοῦ προκατόχου Ὑμῶν Πατριάρχου Διονυσίου Δ' καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπὶ ἑκατονταετίας δὲν ὑπῆρχον μεταξὺ τῶν ἡμετέρων Ἐκκλησιῶν διαφωνίαι ὡς πρὸς τὸ περιεχόμενον τῶν ἱστορικῶν ἐγγράφων τούτων. Καὶ τώρα ἔρχεσθε καὶ δηλοῦτε τὴν «ἀνάκλησιν» τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Γράμματος, «τῶν ἐξωτερικῶν συνθηκῶν μεταβληθεισῶν».

Εἰσηγήθη ἐἰς Ὑμᾶς τὴν διεξαγωγὴν συνομιλιῶν ἐπὶ τοῦ θέματος, συμμετοχῇ καὶ τῶν ἐγκρίτων

ιστορικών, θεολόγων και ειδικών εις τὰ θέματα τοῦ κανονικοῦ δικαίου τῆς Ἐκκλησίας. Ἠρνήσασθε, ἐπικαλούμενος τὴν ἔλλειψιν χρόνου. Λύπην μόνον δύναμαι νά ἐκφράσω ὅτι αἱ καταστροφικαὶ Ὑμῶν διὰ τὴν ἐνότητα συμπάσης τῆς Ἐκκλησίας ἀποφάσεις τόσῃν ἐξάρτησιν ἔχουν ἐκ τῶν «ἔξω», δηλονότι τῶν πολιτικῶν συνθηκῶν, ὅπερ ἄνευ συστολῆς καὶ ἀπεριφράστως καθίστατε γνωστὸν.

Τὸ Γράμμα Ὑμῶν ἐμπεριέχει διὰ τὴν πολλοστὴν φορὰν ἐπαναλήψεις τῶν ἐπιμάχων ἰσχυρισμῶν ὅτι ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως δῆθεν ἔχει «ἀποκλειστικὴν εὐθύνην τῆς χορηγήσεως Αὐτοκεφαλίας» καὶ τῆς ἐκδικάσεως ἐκκλήτων προσφυγῶν ἐκ τῶν ἄλλων κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν, συμφώνως «πρὸς τὸ πνευματικὸν περιεχόμενον» τῶν κανόνων θ' καὶ ιζ' τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου. Ἐρμηνεῖα, ὅμως, ἣν ἐπιχειρεῖτε νά δώσητε εἰς τὰ δικαιώματα, τὰ ὁποῖα δῆθεν ἔχετε, οὐδέποτε ἀπολάμβανε καθολικῆς ἀποδοχῆς ἐντὸς τῆς Ἐκκλησίας. Ἐγκριτοὶ σχολιασταὶ τοῦ κανονικοῦ δικαίου ἔφεραν ὀλόκληρην σειρὰν ἀντιρρήσεων κατὰ τῆς Ὑμετέρας κατανοήσεως τοῦ δικαιώματος ἀποδοχῆς ἐκκλήτου ὑπὸ τοῦ Ἐθνοῦ Κωνσταντινουπόλεως. Οὔτε αἱ σύγχρονοι κατὰ τόπους Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δέχονται τὸ τοιοῦτο προνόμιον Ὑμῶν. Οὕτως, ὁ σπουδαῖος Βυζαντινὸς κανονολόγος Ἰωάννης Ζωναρᾶς σημειώνει: «Οὐ γὰρ πάντων δέ τῶν μητροπολιτῶν πάντως ὁ Κωνσταντινουπόλεως καθιεῖται δικαστής, ἀλλὰ τῶν ὑποκειμένων αὐτῷ. Οὐ γὰρ δὴ καὶ τοὺς τῆς Συρίας μητροπολίτας, ἢ τοὺς τῆς Παλαιστίνης, καὶ Φοινίκης, ἢ τοὺς τῆς Αἰγύπτου, ἄκοντας ἐλκύσει δικάσασθαι παρ' αὐτῷ. ἀλλ' οἱ μὲν τῆς Συρίας, τῷ τῆς Ἀντιοχείας ὑπόκεινται φόρῳ, οἱ δέ τῆς Παλαιστίνης, τῷ τοῦ Ἱεροσολύμων, οἱ δέ τῆς Αἰγύπτου, παρὰ τῷ Ἀλεξανδρείας δικάσονται, παρ' ᾧ καὶ χειροτονοῦνται, καὶ οἷς περ ὑπόκεινται».

Διὰ τοῦ σφετερισμοῦ, ὅμως, τοιοῦτου δικαιώματος, ἐν προκειμένῳ δὲν ἠσχολήθητε ἀκόμη μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἰσχυουσῶν κανονικῶν ἀρχῶν, τῶν καθοριζουσῶν τὰς ἐνεργείας τῆς πλευρᾶς, ἣτις ἀποδέχεται τὸ ἐκκλήτον.

Γνωστὸν τυγχάνει ὅτι ὁ Μιχαὴλ Ντενισένκο ἐξακολούθει νά ἐνεργεῖ, τῶν ἐπιβληθέντων εἰς τοῦτον ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτιμῶν καὶ ἀφορισμοῦ ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας, διὸ καὶ ἐστέρησεν ἑαυτὸν τοῦ δικαιώματος ἀσκήσεως τῆς προσφυγῆς τοῦ ἐκκλήτου, συμφώνως πρὸς τὰς βασικὰς ἀρχὰς τοῦ κανονικοῦ δικαίου, αὐτοκατάκριτος γενόμενος. Σεῖς ἀπεδέξασθε τὴν ἐκπτώσιν τοῦ Ντενισένκο, καίτοι εἶχατε λάβει μέχρι τότε τὴν πρώτην ἐκκλήτον προσφυγὴν τούτου. Εἰς τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31^{ης} Αὐγούστου 1992 Γράμμα τῷ Πατριάρχῃ Μόσχας καὶ Πασῶν τῶν Ρωσσιῶν Ἀλεξίῳ Β' ἀνεκοινώσατε: «...ἡ καθ' ἡμᾶς Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃ Ἐκκλησία ἀναγνωρίζουσα εἰς τὸ ἀκέραιον τὴν ἐπὶ τοῦ θέματος ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τῆς ὑφ' Ὑμᾶς Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ρωσσίας ἀποδέχεται τὰ Συνοδικῶς ἀποφασισθέντα περὶ τοῦ ἐν λόγω, μὴ ἐπιθυμοῦσα τὸ παράπαν ἵνα παρέξῃ οἰανδήποτε δυσχέρειαν εἰς τὴν καθ' Ὑμᾶς ἀδελφὴν Ἐκκλησίαν».

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν αὐτῆς τὰ πολλαπλὰ προβλήματα τῆς κανονικῆς διαδοχῆς καὶ τοῦ ἠθους τῶν, οὓς ἐδέξατο εἰς τὴν μετὰ ταύτης κοινωνίαν, «ἱεραρχῶν», καίπερ παλαιότερα ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως ἀπεδέχετο τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν ζητημάτων τούτων διὰ τὴν θεραπείαν τοῦ Οὐκρανικοῦ σχίσματος, δεξαμένη ἐπὶ τούτων πάσας τὰς ἀπαραιτήτους πληροφορίας κατὰ τὴν διάρκειαν συνομιλιῶν τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιαστικῶν ἀντιπροσωπειῶν.

Ἡ βιασύνῃ καὶ ἡ προχειρότης κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐκκλήτων προσφυγῶν τῶν Οὐκρανῶν σχισματικῶν ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι τῇ ἀποφάσει τῆς περὶ Ὑμᾶς Συνόδου «ἀποκατεστάθη» εἰς βαθμὸν ἐπισκόπου ὁ Μακάριος Μαλέτιτς. Εἰς τὰ ἐπίσημα Πατριαρχικὰ Γράμματα προσφωνεῖτε τοῦτον ὡς «ποτε Λβιβ Μακάριον» καὶ ὑπὸ τὴν αὐτὴν ιδιότητα οὗτος παρέστη εἰς τὴν οὕτως λεγομένην «ἐνωτικὴν σύνοδον».

Ἐν τῷ μεταξῷ, ὁ Μακάριος Μαλέτιτς ἀπεσχίσθη, Ἱερεὺς τῆς κανονικῆς Ἐκκλησίας ὢν, οὐδέποτε ἔχων τὴν κανονικὴν εἰς ἐπίσκοπον χειροτονίαν. Ἡ «χειροτονία» τούτου, ὡς καὶ αἱ «χειροτονίαι» τῆς

σεβαστῆς μερίδος τῆς «ιεραρχίας» τῆς οὕτως λεγομένης «Οὐκρανικῆς Αὐτοκεφάλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας», ἦν εἰς κοινωνίαν ἐδέξατο ἡ Ἐκκλησία Κωνσταντινουπόλεως, ἀνάγεται, διὰ τῶν προκατόχων τούτου, εἰς καθαιρεθέντα ἀρχιερέα, τὸν τελέσαντα τὰς πράξεις ταύτας ὁμοῦ μετὰ αὐτοκλήτου τινος Βίκτωρος Τσεκάλιν, τοῦ ποτε διακόνου τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ οὔτε τὴν εἰς πρεσβύτερον χειροτονίαν σχόντος ποτέ.

Ἡ ἀποδοχὴ εἰς τὴν κοινωνίαν μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῶν τοιούτων προσώπων ἄνευ ἐξετάσεως τῶν ὡς ἄνω, ὑπονομεύει τὴν κανονικὴν διαδοχὴν τῶν χειροτονιῶν, ὀδηγοῦσα εἰς βαρείας καὶ καταστροφικὰς διὰ σύμπασαν τὴν οἰκουμενικὴν Ὁρθοδοξίαν συνεπειάς.

Εἰς τό διάβα τῶν αἰώνων εὐγνώμων ἦτο ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία πρὸς τὴν Ἁγίαν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὴν συμβολὴν αὐτῆς εἰς τὴν οἰκοδομὴν τῆς οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας, διὰ τὸν ρόλον αὐτῆς εἰς τὸν χριστιανικὸν διαφωτισμὸν τῆς εἰδωλολατρικῆς Ρως, διὰ τὴν ἀρωγὴν εἰς τὴν πρόοδον τῶν μοναχικῶν παραδόσεων καὶ θεολογικῆς παιδείας. Ἐπὶ τοῦ παρόντος, πικρὰν ἀπογοήτευσιν δοκιμάζουν οἱ ἡμέτεροι πιστοὶ τόσον ἐν Οὐκρανίᾳ, ὅσον καὶ ἀλλαχοῦ, ἐπειδὴ κωφεύει εἰς τὰς φωνὰς αὐτῶν ἡ ἱστορικὴ Μήτηρ Ἐκκλησία.

Ἐκατοντάδες χιλιάδες ὑπογραφαὶ τῶν πιστῶν τῆς Οὐκρανίας ἐκομίσθησαν εἰς τὴν Ὑμετέραν κατοικίαν ὑπὲρ τῆς Οὐκρανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῶν αἰτησαμένων τὴν μὴ ὑπονόμευσιν τῆς ἐνότητος αὐτῆς. Αἱ Οὐκρανικαὶ ἀρχαὶ ἐπιχείρησαν νὰ παρεμποδίσουν τὴν διανομὴν τῶν ἐπιστολῶν τούτων, ἐνῶ Σεῖς ἠγνοήσατε ταύτας. Καὶ τώρα δὲν ἐπιθυμεῖτε νὰ ἀκούσητε τὴν φωνὴν τῆς Οὐκρανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἣτις εὐρίσκεται εἰς τὰ πρόθυρα νέων καὶ σκληρῶν δοκιμασιῶν.

Ὑπὸ ἀνυπόστατα προσχήματα τώρα πλέον οἱ ἐν Οὐκρανίᾳ ἀρχιερεῖς καὶ κληρικοὶ καλοῦνται εἰς ἀνακρίσεις, ἐκβιάζονται, ἀπειλὰς δέχονται τὰ οἰκεία αὐτῶν πρόσωπα, αἱ κατ'οἶκον ἔρευνοι διενεργοῦνται εἰς Ναοὺς καὶ οἰκίας, πιέσεις ἀσκοῦνται εἰς τὰς οἰκογενεῖας καὶ τὰ τέκνα. Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν εἰς ἰσχὺν ἐτέθη νόμος, ὅστις ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀφαίρεσιν ὀνόματος ἐκ τῆς Οὐκρανικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, προκειμένου νὰ διενεργηθοῦν αἱ, ὑπὸ μορφὴν «οἰκειοθελοῦς ὑπαγωγῆς τῶν κοινοτήτων», βίαιαι καταλήψεις τῶν ἱερῶν αὐτῆς Ναῶν. Οὕτως βλέπετε τὴν ἔνωσιν τῶν Ὁρθοδόξων τῆς Οὐκρανίας;

Περὶ τῶν σχεδίων τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ὅπως νομιμοποιήσῃ τὸ ἐν Οὐκρανίᾳ σχίσμα ὁμίλησα πρὸς Ὑμᾶς τόσον κατ'ἴδιαν, ὅσον καὶ παρουσίᾳ ὀλίγων μαρτύρων. Τώρα δε, τῶν σχεδίων τούτων εἰς μεγάλον βαθμὸν ὑλοποιηθέντων, ἴσως, διὰ τελευταίαν φορὰν, ἀποτείνομαι πρὸς Ὑμᾶς ἐνώπιον συμπάσης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Πράττων οὕτως, ὡς γνώμονα ἔχω τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ: *Ἐὰν δὲ ἀμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὑπάγε καὶ ἔλεγεσον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου...ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἓτι ἓνα ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ πᾶν ῥῆμα. ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, εἶπε τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὡσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης* (Ματθ. 18. 15-17).

Ὁ κατάλογος τῶν Παναγιωτάτων Πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως περιλαμβάνει δεκάδας ὀνόματα τῶν μεγάλων θεολόγων, ἀσκητῶν καὶ διδασκάλων τῆς εὐσεβείας. Οἱ Ἅγιοι Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, Πρόκλος, Φλαβιανὸς ὁ Ὁμολογητῆς, Ἰωάννης Δ' ὁ Νηστευτῆς, Ταράσιος, Μεθόδιος, Φώτιος καὶ ἄλλοι πολλοὶ διὰ τῆς προσφορᾶς αὐτῶν ἐδόξασαν τὴν Ἀγιωτάτην Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως.

Ὅμως ὑπῆρχον καὶ ὅσοι κατήσχυνον ταύτην. Μὴν ἐντάξῃτε τὸ σεβαστὸν ἕως τοῦδε ὄνομα Ὑμῶν εἰς τὸν ἴδιον κατάλογον μετὰ τῶν ἀδόξων ἐπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως ὅπως ὁ Νεστόριος, οἱ εἰκονοκλάσται Ἀναστάσιος, Ἰωάννης Ζ' καὶ Θεόδοτος, οἱ οὐνίτες Ἰωσήφ Β', Μητροφάνης Β' ὁ Μητροκτόνος καὶ ὁ Γρηγόριος Γ' Μάμμας. Ἀποστήτε δὲ νῦν τῆς κοινωνίας μετὰ τῶν σχισματικῶν,

ἀρνήσασθε τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν πολιτικὴν τυχοθηρίαν τῆς νομιμοποιήσεως τούτων. Καὶ τότε ἡ τῷ ὄντι Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας με ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Μακαριώτατον Μητροπολίτην Κιέβου καὶ πάσης Οὐκρανίας Ὀνούφριον θὰ ἐπευλογήσῃ Ὑμᾶς, ἐνῶ ἡ ἱστορία θὰ διασώζῃ τὴν μνήμην Ὑμῶν, ὡς ἐνὸς ἐκ τῶν ἀγίων ἱεραρχῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις, ὑπὸ τὰς βαρυτάτας πολιτικὰς συνθήκας ἐπέτυχε καὶ ἐκράτησε τὴν ἀξίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ διατήρησε τὴν ἐνότητα αὐτῆς.

Ἐάν δέ πράξητε συμφώνως πρὸς τὰς ἐν τῷ Ὑμετέρῳ Γράμματι προθέσεις Ὑμῶν, θὰ στερηθεῖτε διὰ παντὸς τῆς δυνατότητος νὰ ὑπηρετεῖτε τὴν ἐνότητα τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, θὰ παύσετε νὰ εἶναι Πρῶτος ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ μετὰ τῶν ἑκατομμυρίων αὐτῆς πιστῶν, ἐνῶ αἱ ταλαιπωρίαι, ἃς θὰ προκαλέσετε εἰς τοὺς Ὁρθόδοξους Οὐκρανοὺς, θὰ Σᾶς ἀκολουθήσουν εἰς τὸ Φοβερὸν Κριτήριον τοῦ ἀδεκάστου Κυρίου ἡμῶν εἰς μαρτυρίαν καθ' Ὑμῶν.

Ὅλοθύμως προσεύχομαι νὰ μὴ γίνῃ οὕτως. Δέν εἶναι ἀργὰ ἀκόμη νὰ σταματήσητε.

ὁ Μόσχας καὶ Πασῶν τῶν Ρωσσιῶν

Κύριλλος